Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2025

for Blå Kors Norge

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Blå Kors Norge oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå **her**.*

Til lesere av rapporten

Næringslivet, offentlig sektor og organisasjoner har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr. Virksomheter bidrar til utvikling, innovasjon og bedre levekår, men aktiviteten medfører også risiko og reell skade. Derfor har virksomheter en nøkkelrolle i arbeidet for å nå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5-gradersmål. Dette gjøres best i samarbeid. Etisk handel Norge er en medlemsorganisasjon og flerpartssamarbeid med næringsliv, fagbevegelse, arbeidsgiverorganisasjoner, sivilsamfunn og offentlig sektor som sammen adresserer de komplekse utfordringene i de globale leverandørkjedene som den enkelte virksomhet ikke kan løse alene.

Åpenhet, ansvarlighet og kontinuerlig forbedring er grunnleggende i dette arbeidet. Denne medlemsrapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men favner bredere temaer som klima, miljø og antikorrupsjon. Vårt rammeverk bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger – internasjonale anerkjente standarder som ligger til grunn for Etisk handel Norges 13 prinsipper for bærekraftig forretningspraksis. Disse prinsippene omfatter menneskerettigheter, anstendig arbeid, miljø/klima, dyrevelferd og antikorrupsjon.

Alle medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til å gjennomføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på fremdrift i et eget arbeid. Virksomheter på vårt kvalitetsnivå Basis tilfredsstiller åpenhetslovens krav til redegjørelse om aktsomhetsvurderinger. Medlemmer kan også strekke seg etter nivåene Gjennomfører og nå i 2026 Ledende.

Gode aktsomhetsvurderinger handler ikke om å være «risikofri», men om å være transparent og systematisk: å identifisere risiko, forebygge og redusere negativ påvirkning, kommunisere åpent om håndtering og – der det er nødvendig – bidra til gjenoppretting.

Jeg vil takke alle medlemmer for innsatsen, åpenheten og viljen til å bidra til ansvarlige leverandørkjeder. Sammen viser vi hvordan ansvarlig handel kan være til det beste for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Heidi Furustøl
Daglig leder
Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

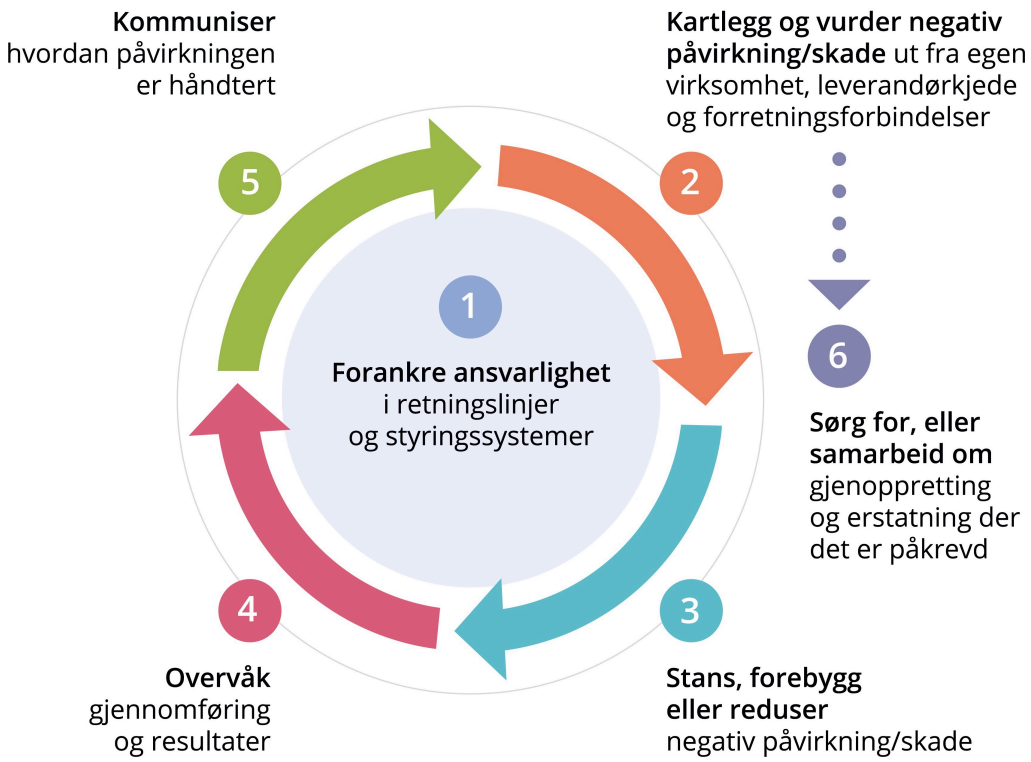

Forord av daglig leder

I forbindelse med innføring av åpenhetsloven 1. juli 2022, er det i Blå Kors sitt øverste styrende organ, Landsstyret, vedtatt et styrende dokument for Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold. Styringsdokumentet, utarbeidede retningslinjer, strategiplanen samt Blå Kors sine verdier, medmenneskelighet – verdighet – egenkraft – kvalitet, danner utgangspunktet for Blå Kors sitt bærekraftsarbeid.

" Med hjerte kunnskap og kraft skaper Blå Kors mulighet for mestring og mening. "

Trine Stensen
Generalsekretær Blå Kors

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Blå Kors Norge

Adresse hovedkontor

Storgata 38, 0182 Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

Blå Kors skal være en ledende ideell samfunnsaktør i utviklingen av det fremtidsrettede, helhetlige arbeidet innen oppvekst, avhengighet og inkludering. Våre strategiske satsningsområder er økt handlekraft, samhandling, frivillighet og bærekraft. Blå Kors jobber med forebyggende tiltak, spesielt rettet mot barn og unge, samt behandling av avhengighet, oppfølging etter behandling og ulike inkluderingstiltak. Vi har behandlingsinstitusjoner, poliklinisk virksomhet, tilbud for barn og unge, videregående skoler, arbeidstrening, gatenære tiltak, boligsentre, lokale stiftelser og foreninger med mer.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Blå Kors er en ideell organisasjon som eier og driver rundt 60 virksomheter fordelt over store deler av Norge. Blå Kors består av både selvstendige aksjeselskap, stiftelser og foreninger. Med nærmere 1700* dyktige medarbeidere, over 2000 engasjerte frivillige tidgivere og ca 2400 aktive medlemmer når vi langt ut. I 2024 benyttet drøye 40 800 personer våre tiltak og nærmere 250 000 personer ble nådd gjennom forebyggingsprogrammet.
(inkl. stiftelser og foreninger)*

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

1 489 500

Antall ansatte

1 550

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen vesentlige endringer.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Ragnhild von Tangen, HR-rådgiver Blå Kors Norge

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

ragnhild.von.tangen@blakors.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

De rundt 60 virksomhetene har ulik grad av selvstendig økonomiansvar. Det motiveres i organisasjonen å benytte seg av de sentralt inngåtte avtaler gjennom innkjøpsordningen i Knif, som Blå Kors er medlem av. Gjennom Knif innkjøp får Blå Kors sine virksomheter tilgang til avtaler med ca 140 leverandører.

Grunnlaget for risikovurderingen i denne redegjørelsen, er innkjøpsdata hentet fra Knif innkjøp. Virksomheter i Blå Kors har ikke et felles system for innkjøp, data fra Knif innkjøp er derfor det mest tilgjengelige datamateriale.

Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

24

Kommentar til antall leverandører

Virksomhetene i de tre divisjonene i Blå Kors benytter seg, i ulik grad, av leverandører via Knif innkjøpsordning. Knif er også medlem av Etisk handel Norge og rapporterer i henhold til kriterier for basisrapportering.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Avgrensningen i denne rapporten forholder seg de data vi har tilgjengelig via rapporten fra Knif innkjøp.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

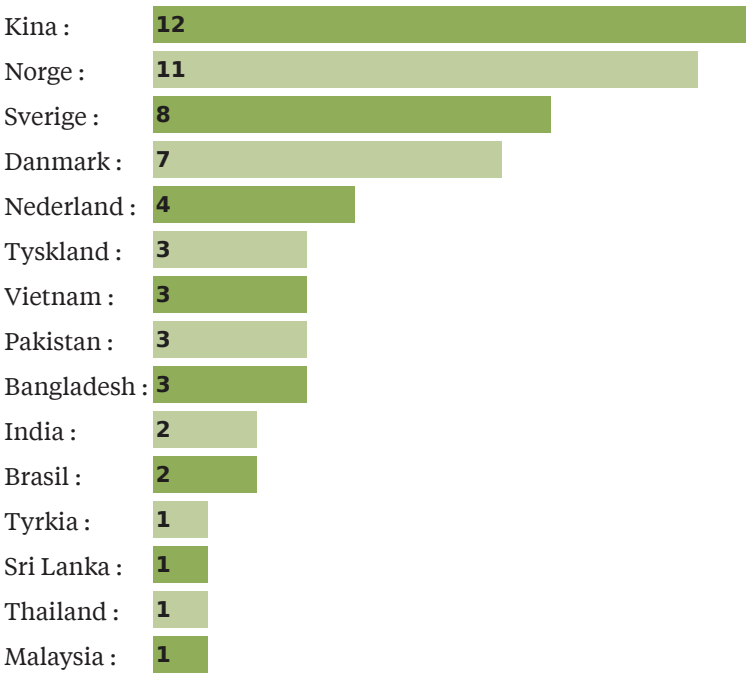

Dette er en oversikt over hvilke land Knifs leverandører, som Blå Kors har benyttet, oppgir som førsteleddsprodusenter.
Kilde: innkjøpsrapport fra Knif.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

Kommentar til antall arbeidere

Blå Kors har ikke innhentet tall for arbeidere hos førsteleddsprodusenter.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Plast, kjemikalier, bomull, lateks (naturgummi), stål	Kina Malaysia Thailand Vietnam
Kaffe, te, kakao, sukker, frukt, grønt, vegetabilsk fett, ris, soya	Bangladesh Brasil Kina Malaysia Pakistan Thailand Vietnam
Avskårne blomster	Etiopia Kenya

Kilde for informasjon om innsatsfaktorene og råvarene for medisinsk forbruksmateriell samt matvarer: DFØs høyrisikoliste.
Informasjon om land kommer fra Knifs innkjøpsrapport for Blå Kors sine virksomheter.

Kategorien "avskårne blomster" er tatt med da det i 2025 er inngått en rammeavtale med Mester Grønn. Denne kategorien vil bli fulgt opp i løpet av 2026 og være med i risikovurderingen i redegjørelsen for 2026.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Innen 30.06.2026 skal det utarbeides innkjøpsrutiner samt et system for prekvalifisering av leverandører ved større innkjøp (over kr 100.000).

Status: Innkjøpsrutine er utarbeidet i samarbeide med direktør for marked og kommunikasjon, HR- og administrasjonssjef og er godkjent av økonomidirektør.

Prosessmål for kommende år

1

I samarbeid med markedsavdelingen skal det utvikles og gjennomføres en felles prosess for kartlegging av innkjøp av markedsmateriell og leverandørvalg, samt etableres en forenklet og etterlevbar innkjøpsrutine for kjøp under 100 000 kroner.

2

I løpet av 2026 skal det etableres og gjennomføres en strukturert prosess for innhenting av innkjøpsdata fra Mester Grønn, samt utvikles en fast rutine for løpende oppfølging av innkjøpsdata i samarbeid med leverandøren.

3

I perioden 2026–2027 skal det etableres og gjennomføres en systematisk prosess for kartlegging og vurdering av innkjøp av kjemikalier og arbeidstøy i virksomheter under divisjon Inkludering som driver med arbeidstrening, med fokus på bærekraft og ivaretakelse av menneskerettigheter i leverandørkjeden.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

https://www.blakors.no/content/uploads/2025/06/Bla-Kors-retningslinje-for-baerekraftig-forretningspraksis.pdf

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

I 2022 vedtok Blå Kors ny strategi for perioden 2022 – 2028, hvorav et av fire satsningsområder er bærekraft. Blå Kors skal forsterke sin innsats med FNs bærekraftsmål. Det er ingen tvil om at hele verden skal gjennom en formidabel jobb for å nå målet om «leave no one behind» ved å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Blå Kors tar allerede et stort ansvar innenfor bærekraftsmål 3 (FN-sambandet, u.d.) «God helse og livskvalitet», og særlig delmål 3.5. «Styrke forebygging og behandling av rusmiddelbruk, blant annet misbruk av narkotiske stoffer og skadelig bruk av alkohol».

Blå Kors vil ta et større ansvar også for andre bærekraftsmål slik at vårt bidrag blir viktig for at Norge skal innfri sine forpliktelser. Som en følge av denne satsningen i strategien skal vi utvikle en plan for bærekraftsarbeidet på overordnet nivå i Blå Kors. Det ble gjennomført et eget prosjekt med bred representasjon fra virksomhetene våren 2025. Mandatet var å identifisere og kartlegge nåsituasjonen, avklare behov for analyser og mer innsikt samt lage en plan for arbeidet i organisasjonen, forankring og avklare rapporteringsstruktur. Prosjektet organiserte arbeidsgrupper hvor kartleggingsdokumentet som ble benyttet var bygget opp med utgangspunkt i den europeiske rapporteringsstandarden ESRS (European Sustainability Reporting Standard) med ESG-hovedområder (Environmental, Social, Governance). Oppsummeringen fra arbeidsgruppene viste at bærekraftsarbeidet i Blå Kors på tvers av virksomheter viser tydelig at klimaendringer, energibruk, gjenbruk og avfallshåndtering er gjennomgående utfordringer og innsatsområder. Samtidig fremheves et sterkt fokus på sosial bærekraft, særlig gjennom tjenester som forebygger utenforskap og styrker lokalsamfunn

Blå Kors divisjon behandling har gjennomført en dobbel vesentlighetsanalyse i tråd med ESRS 1 og 2, med bistand fra Etisk handel Norge. Analysen omfatter alle klinikkene (Haugaland, Loland, Skien, Tjeldsund og Øst-området). Både interne og eksterne interessenter, inkludert leverandører, har bidratt. Analysen viser at Blå Kors Behandling har flere vesentlige bærekrafttema med høy påvirkningsvesentlighet, spesielt innen sosial bærekraft og arbeidsforhold — både internt og i verdikjeden. Miljøtemaer er også sentrale, særlig knyttet til ressursbruk og forurensning. Arbeidet har god forankring gjennom bred interessentdialog, og det foreligger tydelig dokumentasjon i form av kartlegging, evalueringer, møter og presentasjoner.

Blå Kors skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis. Det betyr å gjøre egne risikokartlegginger av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og stanse, forebygge og redusere slik påvirkning. Tiltakene overvåkes og vurderes effekten av, og kommuniseres til de berørte. Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil søke å gjenopprette skaden.

Blå Kors sin visjon: "Med hjerte, kunnskap og kraft skaper Blå Kors mestring og mening" sammen med verdigrunnlaget og 120 års erfaringer med viktig innsats innen rusfeltet, forteller mye om Blå Kors sin forpliktelse i forhold til mennesker og miljø.

Verdighet: Vi møter mennesker med respekt og annerkjennelse. I Blå Kors legger vi vekt på menneskets ukrenkelige verdi.
Egenkraft: Vi har tro på at det enkelte mennesket har kraft til å håndtere utfordringer og til å gjøre endringer i eget liv. Vi støtter den enkelte til å finne og ta i bruk egne ressurser.
Kvalitet: Vi har høy kompetanse, og baserer vårt arbeid på erfarings- og forskningsbasert kunnskap. Vår samlede kompetanse skal møte behovene til menneskene vi arbeider for.
Medmenneskelighet: Vi ser hele mennesket, både muligheter og utfordringer.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Retningslinjer for bærekraftig forretningspraksis er utarbeidet basert på maler og under veiledning fra Etisk handel Norge. Dokumentet ble styrebehandlet i Landsstyret i Blå Kors i mai 2023.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Arbeidet er forankret i Blå Kors sitt Landsstyret ved vedtak fra desember 2022 om styrende dokument for forvaltning av åpenhetsloven. I dette dokumentet skisseres det under punktet om ansvar og roller at Styreleder og daglig leder har en lovpålagt plikt til å avdekke risiko og gjøre aktsomhetsvurderinger i egen virksomhet og leverandørledd. Arbeidet skal forankres i virksomhetens styre, hvor det skal vedtas plan for utførelse av aktsomhetsvurderinger, offentliggjøring av redegjørelsen i henhold til lovens retningslinjer og hvordan overholde informasjonsplikten. Ansvaret skal tydelig plasseres i virksomheten. Hos Blå Kors Norge er den plassert i HR og økonomiavdelingen i samarbeid med markeds- og kommunikasjonsavdelingen.

Det er etablert årlig rutine for gjennomgang av denne redegjørelsen i Blå Kors sitt landsstyret.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Blå Kors sine Etiske retningslinjer er vedlegg til alle ansattes arbeidsavtaler som signeres av leder og ansatt.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Det er utarbeidet e-læringskurs i åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger. Dette er tilgjengeliggjort gjennom e-læringsportalen til Blå Kors akademiet, samt lenket til i onboardings-prosessen til nyansatte og ledere.
Det benyttes også kurs og webinarer via Etisk handel Norge, samt at det åpnes for andre relevante kurs for dem som arbeider direkte med denne lovforvaltningen.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Blå Kors har skrevet i sin strategi for perioden 2022-2028 følgende om bærekraft:
"Blå Kors skal forsterke sin innsats med FN`s bærekraftsmål. Det er ingen tvil om at hele verden skal gjennom en formidabel jobb for å nå målet om «leave no one behind» ved å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Blå Kors tar allerede et stort ansvar innenfor bærekraftsmålet pkt 3 «God helse og livskvalitet», og særlig pkt 3.5. «Styrke forebygging og behandling av rusmiddelbruk, blant annet misbruk av narkotiske stoffer og skadelig bruk av alkohol». Blå Kors vil ta et større ansvar også for andre bærekraftsmål slik at vårt bidrag blir viktig for at Norge skal innfri sine forpliktelser."

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Prosjekteier av bærekraftsprosjektet i Blå Kors er generalsekretæren og prosjektleder er markeds- og kommunikasjonsdirektøren. Målet for kartleggingsprosessen var å identifisere nåsituasjonen og på sikt utvikle en bærekraftsplan på vegne av Blå Kors innenfor de tre målområde for resten av strategiperioden (2022-2028), hvor også målgrupper blir identifisert. Milepæl er generalforsamlingen i Blå Kors juni 2026, der det vil foreligge en "midtveisvurdering" av strategiplanen.

Prosjekt for dobbel vesentlighetsanalyse innen divisjon behandling, har gitt inspirasjon til valg av temaer for kartleggingsprosessen i de to andre divisjonene. Temaene som er kartlagt er hentet fra rammeverket for CSRD-rapporteringen og inkluderer også informasjon om virksomhetenes forhold til åpenhetsloven og forsvarlig innkjøp.
Disse to kartleggingsprosjektene innen bærekraft, vil samlet dekke hele Blå Kors Norge med sine tre divisjoner.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

Knif innkjøp er en stor aktør som Blå Kors er i relasjon med når det gjelder innkjøp til egen organisasjon. Som enkeltstående aktør vil Blå Kors ha mindre innflytelse på leverandørens valg av produsenter, enn ved å bruke innkjøpssamarbeidet Knif representerer. Derfor er det etablert et godt samarbeide mellom Knif innkjøp og Blå Kors ved jevnlige statusmøter.

Blå Kors har oppdatert og publisert retningslinjen for leverandører (https://www.blakors.no/content/uploads/2026/03/Bla-Kors-retningslinje-for-leverandorer-2026-signert.pdf) som vi også knytter opp til rutine for innkjøp, som er under implementering.

Blå Kors har også tatt initiativ overfor Knif og Etisk handel Norge om å etablere et felles forum for aktører innen helse og omsorg. Det er planlagt avholdt en slik nettverkssamling i løpet av 2026.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Blå Kors er ikke å regne som en stor innkjøper av varer på DFØs risikoliste, men vi ønsker likevel å identifisere områder der vi kan påvirke. HR- og administrasjonsavdelingen er eier av redegjørelsen for åpenhetsloven. Avdelingen er på reise ut til ulike virksomheter flere ganger i året og åpenhetsloven satt i sammenheng med innkjøp er faste agendapunkter på disse presentasjonene. Vi erfarer at ved å fokusere på produkter som ansatte kan kjenne seg igjen i (medisinsk forbruksmateriell og matvarer) er det enklere å formidle kjernen i åpenhetsloven - nemlig ivaretakelse av menneskerettigheter i hele leverandørkjeden. Målsetting i presentasjonen er blant annet å skape forståelse av hvorfor disse kategoriene er "rødflagget" i DFØs oversikt og skape forståelse for hvordan vi som enkeltindivider kan påvirke ved økt bevissthet rundt valg av leverandør innen disse kategoriene.

I forbindelse med tilbakeflyttingen til hovedkontoret høsten 2025, var gjenbruk av kontormøbler var et uttalt mål. Erfaringen i etterkant er at ansatte formidler dette med stolthet, og at målsettingen dermed også har fått en viktig, verdibasert dimensjon internt i organisasjonen. Det ble også foretatt en vurdering av eksisterende leverandøravtaler i forbindelse med tilbakeflyttingen med utgangs-punkt i bærekraftsperspektivet. Her ble det foretatt en utskifting av leverandør av det "rødflaggede" produktet kaffe, da eksisterende leverandør ikke kunne redegjøre tilfredsstillende om menneske-rettigheter i sine leverandørledd.

2 **Fastsette fokus for rapporten**

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Matvarer: Brudd på arbeidstakerrettigheter ved produksjon av matvarer	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnearbeid	Brasil Kina
Medisinsk forbruksmateriell: Alvorlige brudd på arbeidstakerrettigheter i fabrikker som produserer kirurgiske instrumenter og medisinske hansker.	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn	Bangladesh Brasil Kina Spania Italia Malaysia Pakistan Thailand Vietnam

Risikoområdet "matvarer" er valgt ut fordi det representerer den største innkjøpskategorien (ca 58 %) gjort gjennom Knif innkjøpsordning for Blå Kors Norges tre divisjoner. Medisinsk forbruksmateriell representerer en liten andel av det totale innkjøpet, men er i seg selv en av de varegruppene med høyest sannsynlighet for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den riskoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

a) Rutiner for kartlegging:
Blå Kors har jevnlig dialog med KNIF Innkjøp gjennom halvårlige statusmøter. I tillegg har vi nå fått tilgang til en dynamisk innkjøpsrapport fordelt på virksomheter og produktgrupper. Dette gir oss nærmest sanntidsinnsikt i innkjøpsdata og gjør det mulig å følge utviklingen hos leverandører, virksomheter og innenfor ulike produktgrupper ved behov.

Innkjøpsrapporten fra KNIF for 2025 viser at matvarer utgjør om lag 58 prosent av det samlede innkjøpsvolumet, og er dermed den klart største produktgruppen. Vi har derfor valgt å inkludere denne i vår risikovurdering. Matvarer er klassifisert som en høyrisikokategori i DFØs høyrisikoliste, blant annet fordi produktene ofte importeres fra land langt fra Norge. Dette kan gjøre det krevende å sikre tilstrekkelig kontroll med forhold som arbeidstakerrettigheter og andre menneskerettighetsforhold i leverandørkjeden.

Medisinsk forbruksmateriell er den andre produktgruppen vi har valgt å prioritere. Selv om denne gruppen utgjør en relativt liten andel av det totale innkjøpet, er den også identifisert som en høyrisikokategori i DFØs høyrisikoliste. Av den grunn inngår også denne produktgruppen i vår risikovurdering, slik at vi kan sikre bevisste og kontrollerte valg av leverandører innenfor området.

b) Hva ved virksomheten er ikke dekket:
Stiftelser og foreninger i Blå Kors er ikke med i analysen av innkjøp for 2025. I dataene fra Knif innkjøp representerer stiftelser og foreninger en liten del av totalt innkjøp og det er dermed mer relevant og se på den delen av organisasjonen som representerer den største delen av innkjøpet. Fokuset ligger på Blå Kors Norge hovedkontor og de tre divisjonene; behandling, opplæring og inkludering.

Under divisjon inkludering har vi virksomheter som blant annet driver med arbeidstrening. Her er det innkjøp av arbeidstøy, produkter og kjemikalier som kan falle innunder "rødlisten" til DFØ. Disse virksomhetene er ofte i anbudsprosesser med Oslo kommune som i seg selv stiller strenge krav i forbindelse med blant annet bærekraft. I denne redegjørelsen for åpenhetsloven er det ikke analysert spesifikke data fra disse virksomhetene. Det skal vurderes for 2026 eller 2027 og ta med analyse og risikovurdering fra disse virksomhetene.

c) Innhenting av informasjon:
Ut fra omsetning og type varekategori i rapporten fra Knif innkjøp, velges det ut områder som blir risikovurdert gjennom Etisk handel Norges eget risikoverktøy. I denne redegjørelsen er det benyttet CSR RISK CHECK for "matvarer" og DFØs risikovurdering av "medisinsk forbruksmateriell".

d) Områder med manglende informasjon:
Det er avdekket noen mangler i innkjøpsrapporten som er adressert Knif innkjøp. Det dreier seg om knytning mellom produkt og opprinnelses-/produksjonsland. Planen er å få enda bedre kvalitet på data slik at også risikovurderingen blir mer nøyaktig.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

I risikovurderingen ble det også avdekket at kategorien telefoni og IT-tjenester står for ca 13% av omsetningen gjennom Knif innkjøp. Denne varekategorien består i hovedtrekk av mobilabonnement og ikke så mye av fysiske telefoner. Området er derfor ikke prioritert i risikokartleggingen.

3 Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

Overordnet mål :	**Matvarer:** **Brudd på arbeidstakerrettigheter ved produksjon av matvarer** Samarbeide med Knif om å synliggjøre ulike sertifiseringsordninger i innkjøpsanalysen.
Status :	Pågående, i dialog med Knif
Mål i rapporteringsåret :	Synliggjøre "Fairtrade" produkter i innkjøpsanalysen

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Halvårlige statusmøter med Knif er etablert og gjennomføres.
Delta i 1:1 møter med leverandører i samarbeide med Knif.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Økt kunnskap og innsikt om innkjøp og risiko forbundet med dette. Gjennom publisering av en innkjøpsportal (vår 2026) på intranettet gis ansatte grunnlag for å kunne ta informerte valg i forhold til valg av leverandører med tanke på risiko for brudd på menneskerettigheter og bærekraftsperspektivet.

	Medisinsk forbruksmateriell: **Alvorlige brudd på arbeidstakerrettigheter i fabrikker som produserer kirurgiske instrumenter og medisinske hansker.**
Overordnet mål : **Status :**	Blå Kors skal velge leverandører innen denne risikokategorien som har gode rutiner for aktsomhetsvurdering i egne leverandørkjeder. Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Både Etisk handel Norge og Knif har medlemsbedrifter innen denne produktkategorien. Ved å jevnlig oppdatere innkjøpsportalen på intranettet i Blå Kors med denne informasjonen, vil ansatte kunne velge leverandører innen risikoprodukter som også er tilknyttet Etisk handel Norge og Knif.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Blå Kors har tatt initiativ til 1:1 møte med aktuell leverandør av engangshansker. Fått presentert hvordan de arbeidet med eget tilsyn og tredjepartsrevisjon av produsenter.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Innkjøpsportalen, som er lansert på intranettet og tilgjengelig for alle ansatte, vil kunne gi enhetlig informasjon til ansatte om prefererte leverandører innen medisinsk forbruksmateriell. Prefererte leverandører vil være dem som kan dokumentere gode rutiner for egne aktsomhetsvurderinger. Internkommunikasjon til og fra de tre divisjonene er forenklet ved at det er en mer spisset arbeidsgruppe på plass. Det blir enklere for dem som arbeider med åpenhetsloven internt i Blå Kors, å nå ut til ansatte som driver med innkjøp.

Jevnlig statusmøter med både Etisk handel Norge og Knif vil bidra til å få innsikt i aktuelle leverandører innen denne produktkategorien.

3.B Andre tiltak for å håndtere risko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Fra Blå Kors sin overordnede strategi for perioden 2022-2028 finner vi følgende: "Mennesket har et grunnleggende ansvar for å forvalte skaperverket. Det gjelder både naturressurser, økonomiske og menneskelige ressurser. Vi har en grunnleggende forpliktelse til å ta vår del av dette ansvaret."

Ved å peke på FNs bærekraftsmål med tanke på påvirkning/skade på mennesker, finner vi i strategien at Blå Kors allerede tar et stort ansvar innenfor bærekraftsmålet pkt 3 «God helse og livskvalitet», og særlig pkt 3.5. «Styrke forebygging og behandling av rusmiddelbruk, blant annet ved behandling av misbruk av narkotiske stoffer og skadelig bruk av alkohol».

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Blå Kors har besluttet å gå over til en konsernmodell for rapportering av Miljøfyrtårn. Denne konsernmodellen blir innført i løpet av 2026. Konsernmodellen gjør det mulig å samle miljødata fra flere selskaper i Blå Kors konsern samt lage en konsernrapport som viser total miljøprestasjon. Det vil også muliggjøre å sammenligne enhetene seg imellom. Når bærekraft er en av fire strategiske områdene for Blå Kors i perioden 2022-2028 er det viktig for konsernet å ha muligheten for å kunne definere felles mål og rutiner for oppfølging.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Den divisjonen som representerer den største andelen av innkjøpet gjennom Knif, er divisjon behandling med virksomheter med døgndrift. Disse representerer 779 % av dagens innkjøp gjennom Knif innkjøpsordning. Denne divisjonen har inngått en egen rammeavtale med Knif og virksomhetene får dermed et ytterligere insentiv for å benytte disse leverandørene.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Blå Kors produserer i hovedtrekk tjenester og ikke produkter, og kjøper dermed i liten grad råvarer. I våre halvårlige møter med Knif innkjøp vil vi fremme ønske om at Knif synliggjør bedre Fairtrade-produkter i innkjøpsrapporten.

Hovedkontoret i Storgata 38 ble i september 2025 åpnet etter to års total rehabilitering av bygget. Det ble satt en forutsetning om at rehabiliteringen skulle føre til en BREEAM-sertifisering av bygget - verdens eldste og en av de mest anerkjente internasjonale sertifiseringsordningene for bærekraftige bygg og anlegg. Sertifiseringen evaluerer miljøprestasjon innen ni kategorier, inkludert energi, materialer og inneklima.

For å følge opp sertifiseringen av bygget ble det også tatt en beslutning om ikke å kjøpe nye kontormøbler i forbindelse med tilbakeflytting. Alle kontormøbler ble gjenbrukt - der det måtte suppleres ble det kjøpt brukte møbler.

Ved valg av kaffemaskiner til hovedkontoret ble det foretatt en vurdering av potensielle nye leverandører, da eksisterende ikke kunne redegjøre tilfredsstillende om underleverandører av risikoproduktet kaffe. Det ble valgt en leverandør som har redegjort for sin virksomhet ihht VSME (standard for frivillig bærekraftsrapportering for mikro-, små og mellomstore foretak).

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Blå Kors har tariffavtaler gjennom sin arbeidsgiverorganisasjon Virke og følger vedtatte retningslinjer for god forvaltning av lønnsoppgjør m.v. Blå Kors forholder seg til lovverket med tanke på valg av tillitsvalgte, verneombud og har etablerte rutiner for trepartssamarbeide. I våre rutiner for leverandører er dette også nevnt spesifikt som et krav de må kunne svare ut.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Blå Kors har utarbeidet e-læringsprogrammer for både åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger som alle ansatte har tilgang til. Personer som arbeider direkte med innkjøp, aktsomhetsvurdering og åpenhetsloven har tilgang til å delta på alle nødvendige kompetansehevende tiltak samt kurs i regi av Etisk handel Norge.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Tema korrupsjon og bestikkelser er formulert inn i de etiske retningslinjene for Blå Kors. Disse blir fremlagt sammen med arbeidsavtalen for alle ansatte i Blå Kors.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

Blå Kors arbeider kontinuerlig med å styrke systematikken i arbeidet med aktsomhetsvurderinger gjennom forbedring av datagrunnlag, interne rutiner og samhandling på tvers av divisjoner og fagmiljøer.

En viktig del av dette arbeidet er økt tilgang til og bruk av innkjøpsdata som styringsverktøy. Gjennom samarbeid med Knif innkjøp har Blå Kors fått tilgang til mer detaljerte og dynamiske innkjøpsrapporter, som gir bedre oversikt over produktkategorier, leverandører og risikoområder. Dette gjør det mulig å identifisere behov for tiltak tidligere og følge utviklingen over tid.

Videre legges det vekt på intern bevisstgjøring og kompetansebygging. Åpenhetsloven og ansvarlig innkjøpspraksis inngår som faste temaer i dialog med virksomhetene, blant annet gjennom ledermøter, presentasjoner og e-læringsprogrammer. Erfaring viser at konkrete eksempler knyttet til produkter og tjenester som ansatte kjenner igjen i egen arbeidshverdag, bidrar til økt forståelse og etterlevelse.

Blå Kors vektlegger også læring av erfaringer. Vurderinger som gjøres i forbindelse med større prosjekter, leverandørvalg eller endringer i drift brukes aktivt til å forbedre rutiner og praksis, og tas med som grunnlag for videre arbeid i kommende rapporteringsperioder.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

HR- og administrasjonssjef er eier av forvaltningen av åpenhetsloven i Blå Kors. I dette eierskapet ligger også overvåkning av handlingsplanen for åpenhetsloven. Kontaktperson for redegjørelsen tilhører også denne avdelingen, og har ansvar for å oppdatere og iverksette tiltak. Markeds- og kommunikasjonsavdelingen og økonomiavdelingen er også bidragsytere inn i denne forvaltningen. Igangsatte og planlagte tiltak blir overvåket ved at oppsummering fra pågående aktiviteter blir, ved behov, informert om i ledergruppen i Blå Kors Norge hvor toppledere for alle aktuelle virksomheter er representert. Generalsekretær har mandat fra Landsstyret til å godkjenne nye rutiner innen dette området, hvilket betyr at det er kort vei fra utarbeidelse til godkjenning og dermed iverksettelse.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Ved å ha tilgang til dynamiske innkjøpsrapporter fra Knif kan vi monitorere innkjøpet innen risikokategorier. Ved også å få informasjon om innkjøp fra aktuelle virksomheter innen risikoprodukter, kan vi se om valg av leverandører er ønsket med tanke på aktsomhetsvurderinger. Ved å få oversikt kan vi informere og motivere til å bruke ønskede leverandører innen disse produktkategoriene.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Blå Kors har, som en del av det overordnede bærekraftsprosjektet, laget en interessentanalyse basert på kommunikasjonsstrategien. Hvis vi oppdager eller blir gjort oppmerksomme på negative konsekvenser av vår drift, vil hensiktsmessig kommunikasjonskanal benyttes - avhengig av hvilken interessentgruppe som er berørt. Når det gjelder leverandører, vil vi samarbeide med Knif - hvis de er i deres portefølje. Hvis det avdekkes kritikkverdige forhold hos leverandører i vår verdikjede som ikke er en del av Knif, vil Blå Kors kommunisere med disse direkte.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Blå Kors publiserer redegjørelsen for åpenhetsloven på internettsidene: https://www.blakors.no/apenhetsloven/

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

På Blå Kors sine nettsider om åpenhetsloven er det det kontaktskjema hvor hvem som helst kan sende inn henvendelser vedr åpenhetsloven og hvordan vi arbeider med denne. Kontaktperson for åpenhetsloven overvåker denne og vil svare ut i henhold til lovkravet: https://www.blakors.no/apenhetsloven/

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

I vår rutine for bærekraftig forretningsdrift (Code of Conduct) står det følgende om gjenoppretting: Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil søke å gjenopprette skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det ble i 2024-2025 avdekket et tilfelle der et av Blå Kors selskapene hadde utbetalt feil turnustillegg til ansatte. Årsaken var at satsene ikke var oppdaterte i lønnssystemet etter lønnsoppgjør og oppdaterte tariffavtaler. Ansatte og tillitsvalgte ble gjort oppmerksomme på feilen og ble holdt informert underveis i opprydningsprosessen. Etterbetaling ble iverksatt umiddelbart etter at feilen var utbedret.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

Blå Kors har et HRM-system med egen avviksmodul hvor alle ansatte (utenom divisjon behandling) har tilgang til å melde inn uønskede hendelser. Divisjon behandling har et eget kvalitetssystem, EQS, som tilfredsstiller spesialisthelsetjenesten krav til avvikssystem. Pasienter får informasjon ved innleggelse hvilke kanaler de kan bruke for å varsle om kritikkverdige forhold.

For eksterne brukere så er det mulig å sende inn forespørsler knyttet til Blå Kors sin forvaltning av åpenhetsloven via nettsiden: https://www.blakors.no/apenhetsloven/. Det er kontaktperson for åpenhetsloven som er mottaker av disse meldingene og svarer ut i henhold til lovkravene.

Kontaktinformasjon:

Blå Kors Norge
Ragnhild von Tangen, HR-rådgiver Blå Kors Norge
ragnhild.von.tangen@blakors.no